

Waar ek ook wel enkele woorde van kritiek wil uitspreek is dit meer van formele en stilistiese aard. Die styl is soms baie moeilik. Ek meen die gedagtes is soms onnodig abstrak ingeklee. 'n Sin soos die volgende vind ek baie moeilik (en dit is nie die enigste van sy soort nie): „Die genoemde resultate in die wyses van spreke oor God (met die tipering waarvan ons begin het) varieer aan die nie-gesagskant voorts, in logiese voortsetting van die uitgangspunt-verskille, nog genuanseerder na gelang en volgens graad van metafisiese transending, of empiristies geïnspireerde weiering om so 'n stap noemenswaardig te neem, sodat die godheid in laasgenoemde geval met die immanente gegewendheid saamval (en dus min buite-kosmiese en onafhanklike ruimte het) en nie meer „agter en buite” die kosmos veral 'n plek vind nie’. 'n Element wat ook bydra om swaarder te laat lees is dat die skrywer te veel noukeurige afdelings en onderafdelings wil aandui. 'n Leser raak verward as daar te veel hiervan is. Hierby kom nog die veelvuldige gebruik van hakies, soms om vorentoe of agtertoe te verwys. Soms is daar hakies binne hakies.

Sommige van die dele wat nie nuwe gesigspunte aanbied nie, kon ook heelwat ingekort gewees het, bv. Hoofstuk I en II. Elders is daar weer te veel herhaling en opsomming van wat reeds gesê is. So bv. kan par. 1 van Hoofstuk V goedskiks weggelaat word.

Daar is aan die einde 'n volledige register van al die bespreekte Senecapassasies wat nogeens 'n bewys is van hoe deeglik die skrywer Seneca self deurgewerk het.

Universiteit van Stellenbosch

F. SMUTS

* * *

O. A. W. Dilke: *Lucan, Poet of Freedom*. (Grahamstown, Rhodes University, 1961, 18 pp.).

Prof. Dilke het hierdie intreerede gehou pas 'n jaar na die baie welkom verskyning van sy hersiening van Postgate se uitgawe van die *De Bello Civili VII*. Hierdie feit moet egter nie by die student van Lucanus 'n te groot verwagting wek vir 'n diepgaande ontleding van 'n bepaalde faset van Lucanus in die intreerede nie. In die gebruikelike tweespalt waarin die houer van 'n professorale intreerede skynbaar verkeer wanneer hy bewys moet lewer van gespesialiseerde vakkennis voor 'n gehoor waaronder gewoonlik min vakgenote tel, het prof. Dilke se konsiderasie vir sy toehoorders die oorhand gekry.

Dit titel van die werkie is misleidend. Slegs op die laaste twee bladsye word daar enige ernstige ontleding, met verwysings na die gedig self (almal uit lib. VII), van Lucanus as *vryheidsdigter* gemaak. Die eerste bladsy of

twee word gewy aan 'n algemene *apologia* vir die Klassieke, 'n nie oor-optimistiese verwysing na die posisie in Suid-Afrika, en 'n meer hoopvolle vooruitsig vir sy vak op Rhodes Universiteit. Daarna onderneem hy om te praat oor Lucanus se digkuns en sy filosofie (p. 5), 'n onderneming wat hy danksy 'n reeks onderhoudende *excursus* nooit heeltemal gestand doen nie. Dit gaan naamlik nou eers 'n bietjie oor Lucanus se lewe en sy tyd, die uit-spattighede van die retoriek (gestaaf met 'n aanhaling van 'n halwe bladsy uit die ouere Seneca se *Suasoriae*—p. 6), en dan steek die skrywer 'n ruk vas by Nero (pp. 6-7), waar hy uit die bloute die absoluut irrelevante stelling maak dat 'The gruesome poisoning of his foster-brother Britannicus was probably not engineered by him at all.'

Die verwysing na Nero gee aanleiding tot 'n terloopse bespreking van die probleem van die vleiene *exordium* van die eerste boek, waar prof. Dilke 'n vlugtige maar interessante weerlegging probeer gee van Graves se opvatting dat die passasie 'heavily satirical' is (p. 8-9). Maar ook hier word die probleem te oppervlakkig aangeraak, en om na skaars 'n bladsy se bespreking daarvan die slotsom te suggereer dat ons hier te doen het met 'the expression of a naive assumption that, as soon as Uncle Seneca has turned the young man into a Stoic, Plato's longing to equate the king and the philosopher will have come about', hou m.i. nie rekening met al die uiteenlopende fasette van die probleem wat hier 'n rol speel nie.

Vervolgens kuier prof. Dilke steeds rondom sy onderwerp met 'n hele aantal interessante digressies, om dan eindelik in dié laaste twee bladsye iets oor Lucanus as vryheidsdigter te sê—maar ook hier word die volle probleem nie gemeld nie: in aansluiting by wat reeds oor die deklamasie gesê is, sou 'n mens byvoorbeeld darem 'n bespreking verwag van die moontlikheid dat 'liberty and . . . its enemy tyranny' geen ongewone onderwerpe in die deklamasieskole van Lucanus se tyd was nie.

Dit sou heeltemal onbillik wees om prof. Dilke se onderhoudende lesing te wil gaan beoordeel met dieselfde maatstawe wat gebruik word vir 'n gespesialiseerde monografie. Hoewel dit weinig aanduiding van die huidige stand van die Lucanusnavorsing gee, moes dit as openbare voordrag voor 'n gehoor van kollegas wat nie klassici was nie, stellig groot aanklank gevind het as 'n insiggewende relaas oor 'n man en sy tyd.

Universiteit van S.A.

D. M. KRIEL

*

*

*

EX AFRICA: Latin in Rhodesia, a sequel to the Conference on the Teaching of Latin held at the University College, Salisbury—August, 1962; edited by M. E. Toubkin and C. R. Whittaker; Faculty of Education: Occasional Paper No. 2, x, 95 pp.

ACTA CLASSICA

Acta Classica is published annually by the Classical Association of South Africa. The journal has been in production since 1958. It is listed on both the ISI and the SAPSE list of approved publications.

For further information go to:
http://www.casa-kvsa.org.za/acta_classica.htm